Załącznik Nr 3
do Uchwały Nr IV/31/2018
Rady Gminy Garwolin
z dnia 27 grudnia 2018 r.

Objaśnienia do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2019 -2030

I. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PRZYJĘTE DO OPRACOWANIA WPF

Wieloletnia Prognoza Finansowa dla Gminy Garwolin na lata 2019-2030 została opracowana zgodnie z art. 226-232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Przy jej sporządzeniu oparto się na zestawie wskaźników opracowanych przez Ministerstwo Finansów dotyczących założeń makroekonomicznych, własnych ostrożnych przewidywaniach w zakresie planu dochodów i wydatków, biorąc pod uwagę sytuację społeczną i makroekonomiczną na terenie Gminy Garwolin oraz analizy wykonania poszczególnych pozycji dochodów i wydatków budżetowych z lat 2016-2017 oraz planu budżetu na rok 2018 wg stanu na dzień 30 września 2018 roku oraz przewidywanego wykonania budżetu za 2018 rok. WPF gminy obejmuje lata 2019-2030, co wynika z prognozy kwoty długu na okres zaciągniętych zobowiązań, na podstawie zawartych umów pożyczkowych i harmonogramów ich spłat oraz planowanych do zaciągnięcia zobowiązań. Przy opracowaniu WPF uwzględniono umowy wykraczające poza rok budżetowy oraz dotychczasowe uchwały Rady Gminy Garwolin rodzące skutki budżetowe. Uwzględniono również planowane do realizacji przedsięwzięcia wynikające z potrzeb społeczności lokalnej. Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2019-2030 jest zgodna w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów z projektem uchwały budżetowej na 2019 rok. Ponadto prognozę finansową opracowano na podstawie regulacji dotyczących projektowania budżetu zawartych w ustawie o finansach publicznych, ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, uchwał Rady Gminy, podjętych na podstawie tych ustaw oraz analizy kształtowania się sytuacji finansowej Gminy w ostatnich latach oraz przewidywanych tendencji rozwoju.

II. PROGNOZOWANE DOCHODY

Planowanie dochodów Gminy na okres objęty Prognozą rozpoczęto od analizy dotychczasowych trendów zmian dochodów w ostatnich trzech latach. Następnie skoncentrowano się na źródłach, które generują największe wpływy. W budżecie na 2019 rok przyjęto: podane przez Ministra Finansów planowane kwoty poszczególnych części subwencji ogólnej oraz planowane kwoty dochodów z tytułu udziału we wpływach

Kopia z dokumentu podpisanego elektronicznie wygenerowana dnia 2018.12.28

z podatku dochodowego od osób fizycznych, oszacowane wpływy z udziałów w podatku od osób prawnych, ustalone przez Wojewodę Mazowieckiego kwoty dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz dotacji na realizację zadań własnych, ustalone na podstawie informacji z Krajowego Biura Wyborczego kwoty dotacji na zadania zlecone, szacunkowo kwoty dochodów własnych ze sprzedaży majątku, opłaty wynikających z ustaw, odpłatności za realizowane usługi, wynajmu lokali i zarządu nieruchomości oraz wpływy z różnych dochodów.

Analiza zrealizowanych w latach 2016-2017 oraz planowanych do zrealizowania w roku 2018 dochodów budżetu gminy Garwolin wykazuje nie tylko dynamiczny wzrost ogólnego poziomu dochodów, ale również wysoki udział dochodów własnych w dochodach ogółem. Jest to odzwierciedleniem dobrej kondycji finansowej gminy. Są to dochody pozostające do swobodnej dyspozycji gminy, dające jej poczucie bezpieczeństwa w prowadzonej działalności. Posiadanie dochodów własnych daje gminie Garwolin pewność wypełniania jej ustrojowych obowiązków. Stanowią one stabilny element budżetu gminy, pozwalający uniezależnić się jej finansowo od czynników zewnętrznych. W poziomie dochodów Gminy Garwolin obserwuje się wyraźną tendencję zwyżkową począwszy od roku 2016. Wskaźnik wzrostu zrealizowanych dochodów budżetowych mieści się w przedziale 4,23% do 6,39%. Tak wysoki wzrost miał miejsce w roku 2017 w porównaniu do roku 2016, z uwagi na wzrost dotacji w zakresie zadań zleconych oraz dotacji z budżetu środków europejskich i budżetu państwa na realizację zadań zarówno bieżących jak i inwestycyjnych. Począwszy od roku 2020 wzrost dochodów ogółem gminy uwarunkowany jest założeniami makroekonomicznymi opublikowanymi przez Ministerstwo Finansów, w oparciu o zasadę ostrożnego planowania.

1. Dochody bieżące

W okresie objętym prognozą przyjęto wzrost dochodów bieżących kierując się zasadą ostrożnego planowania. Wskaźnik wzrostu oszacowano w wysokości 1,50% w latach 2020-2030. Analiza udziału poszczególnych źródeł dochodów bieżących w dochodach bieżących ogółem w ciągu ostatnich trzech lat potwierdza istnienie prawidłowości polegającej na tym, że największy wpływ na poziom tych dochodów mają: część oświatowa subwencji ogólnej, dotacje celowe, podatki i opłaty lokalne, ze szczególnym naciskiem na podatek od nieruchomości oraz udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych.

Subwencja ogólna

Planowaną na 2019 rok subwencję ogólną przyjęto w wysokości podanej przez Ministra Finansów, pismem nr ST3.4750.41.2018 z dnia 12 października 2018 roku. W kolejnych latach 2020 - 2030 dochody w tej grupie oszacowano w oparciu o planowane wpływy w 2019 roku. Jeśli chodzi o subwencję oświatową czynnik wzrostu oszacowano również na podstawie obowiązujących przepisów i analizy stanu oświaty. Z uwagi na wzrost zadań oświatowych, a co za tym idzie głównie wzrost wydatków na wynagrodzenia nauczycieli a także planowane uzyskiwanie przez nauczycieli kolejnych stopni awansu zawodowego, wskaźnik wzrostu ustalono na poziomie 2,50%. Dynamikę wpływów w ramach tej grupy dochodów zaprezentowano w tabeli poniżej:

Wyszczególnienie	Dynamika w latach (%)			
	2016	2017	2018	2019

Kopia z dokumentu podpisanego elektronicznie wygenerowana dnia 2018.12.28

Subwencja ogólna, w tym:	+2,19%	-0,47%	+2,97%	+10,80%
Część oświatowa	+4,82%	+2,30%	+3,95%	+4,14%
Część wyrównawcza	-7,79%	+1,37%	-2,89%	+39,96%

Jeśli chodzi o subwencję oświatową zauważyć możemy jej wzrost w kolejnych latach budżetowych. Wzrost ten jest zróżnicowany i oscyluje w granicach 2,30% - 4,82%. Subwencja wyrównawcza charakteryzuje się niestety jeszcze większą zmiennością w poszczególnych latach budżetowych. Struktura zmian mieści się w granicach od -7,79% do +39,96%.

Podatki i opłaty lokalne

Bazą wyjściową do ustalenia wpływów z podatków i opłat lokalnych są wpływy z tych dochodów w latach poprzednich. W latach historycznych dynamika dochodów tej grupy była zmienna, co wynikało ze zmiennej bazy objętej opodatkowaniem oraz stanem zaległości w poszczególnych latach budżetowych. Dochody z podatków i opłat lokalnych zdominowane są głównie przez podatek od nieruchomości. Do ważniejszych źródeł dochodów z tytułu opłat należą wpływy z tytułu opłat pobieranych na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Analizując wpływy z tego tytułu zaplanowano znaczny wzrost dochodów z uwagi na tendencję zwyżkową kosztów związanych z obsługa sysytemu gospodarowania odpadami. W latach 2020-2030 zakłada się wzrost wpływów z tego rodzaju źródeł o wskaźniki inflacji średniorocznej oraz dynamiki PKB. W latach objętych prognozą założono również wzrost wpływów z podatków, z uwagi na oddawanie do użytku nowych budynków i lokali przeznaczonych na działalność gospodarczą. Sukcesywnie zwiększa się również liczba podatników z uwagi na rozwój budownictwa mieszkaniowego. Dynamika wzrostu wpływów z tytułu wszystkich dochodów podatkowych i opłat lokalnych w prognozowanym okresie kształtuje się na poziomie wzrostu 1,50%.

Udziały we wpływach z podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych

Dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT) należą do najbardziej wrażliwych na zmiany w koniunkturze gospodarczej. Wpływy z tytułu udziału z podatku dochodowego od osób fizycznych przyjęto na rok 2019 w wysokości podanej przez Ministra Finansów, pismem z dnia 12 października 2018 roku w kwocie 13 630 481 zł. W latach następnych prognozuje się wzrost dochodów z tego tytułu o 2,00%.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku od osób prawnych zostały zaplanowane w oparciu o przewidywane wykonanie za 2018 rok a następnie przeszacowane o założone wskaźniki inflacji średniorocznej z uwzględnieniem rozwoju gospodarki lokalnej. Prognozuje się wzrost dochodów z tego tytułu w poszczególnych latach budżetowych objętych prognozą o 2,00%.

Dotacje celowe z budżetu państwa, dotacje z budżetów innych JST

Na rok 2019 kwotę dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz dotacji na dofinansowanie zadań własnych przyjęto w wysokości zgodnej z informacją Wojewody Mazowieckiego z dnia 23 października 2018 roku skorygowaną pismem z dnia 25 października 2018 roku oraz informacją z Krajowego Biura Wyborczego z

Kopia z dokumentu podpisanego elektronicznie wygenerowana dnia 2018.12.28

dnia 19 października 2018 roku. W roku 2019 zaplanowano również dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, mimo że informacja Wojewody Mazowieckiego nie uwzględniała kwoty dotacji z tego tytułu na rok 2019. Jednakże konstruując budżet na 2019 i WPF przyjęto w planie dotacji w roku 2019 prognozowane wpływy z tego tytułu według szacunkowej kwoty, która będzie przysługiwała gminie w roku 2019 stanowiącej iloczyn liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na obszarze gminy, ustalonej na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2018 roku i rocznej kwoty dotacji. Na lata 2020-2030 wzrost dotacji przewiduje się w wysokości 0,50%.

2. **Dochody majątkowe**

Jeśli chodzi o dochody majątkowe pochodzą one głównie ze sprzedaży majątku oraz udziału mieszkańców w kosztach realizowanych przez gminę inwestycji. Dochody ze sprzedaży majątku są determinowane koniunkturą w gospodarce, w tym przede wszystkim na rynku nieruchomości. Zauważyć należy również, iż sprzedaż majątku przynosi gminie jednorazowy duży dochód, ale pozbawia go w przyszłości. Stąd wpływy z tego tytułu w poszczególnych latach budżetowych WPF nie wykazują tendencji zwyżkowej. Jeśli chodzi o drugą pozycję dochodów majątkowych, w związku z realizowaniem w kolejnych latach budżetowych zadań w zakresie kanalizacji sanitarnej, z uwagi na sukcesywne rozszerzanie sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, utrzymują się one na zbliżonym poziomie. W latach 2016-2019 dochody majątkowe z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje są na wysokim poziomie. Spowodowane jest to zaplanowaniem dotacji z PROW 2014-2020 oraz z budżetu państwa zgodnie z podpisanymi umowami o dofinansowanie, w ramach których gmina Garwolin realizowała i zamierza realizować inwestycje gminne.

III. PROGNOZOWANE WYDATKI

Przyjąć należy, iż wydatki winny zapewnić stałą i nieprzerwaną realizację obligatoryjnych zadań własnych, ale korzystając z przyznanej samodzielności działając w ramach ustaw, organy gminy ustalają hierarchię realizowanych zadań. Biorąc pod uwagę fakt, że potrzeby społeczne są ogromne, realizacji zadań własnych musi towarzyszyć ustalenie ich ważności oraz określenie zakresu ich możliwego i niezbędnego wykonania.

W ramach budżetu gminy zaplanowane są zarówno wydatki bieżące, służące wykonywaniu zadań obowiązkowych, jak też wydatki inwestycyjne, uwzględniające w dużej mierze długofalowe dążenia gminy wynikające z jej strategii rozwoju.

Prognoza wydatków bieżących oparta została o przewidywane wykonanie 2018 roku.

Wydatki kalkulowano przy uwzględnieniu możliwości dochodowych, jednak z uwzględnieniem analizy zadań bieżących koniecznych do realizacji oraz obligatoryjności wynikającej z przepisów obowiązującego prawa. Prognozę oparto na założeniu określonym w art. 242 ustawy o finansach publicznych, polegającym na zachowaniu relacji, iż planowane wydatki bieżące nie mogą przewyższać dochodów bieżących. W związku z powyższym w latach 2019-2030 założono ograniczenie fakultatywnych wydatków bieżących w celu wypracowania jak największej nadwyżki operacyjnej przeznaczonej na zadania inwestycyjne. Na 2019 rok wydatki ogółem zaplanowano w kwocie 60 221 815,00 zł, w tym na bieżące 49 723 174,00 zł i majątkowe 10

Kopia z dokumentu podpisanego elektronicznie wygenerowana dnia 2018.12.28

498 641,00 zł.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne od nich naliczane ustalono w roku 2019 na poziomie zawartych umów o pracę. Znaczny wzrost planu wydatków na wynagrodzenia i pochodne spowodowany jest uzyskaniem kolejnych stopni awansu zawodowego wśród nauczycieli, a także zaplanowaniem odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych dla nauczycieli i pracowników obsługi szkół oraz pracowników administracji. Wzrost w tej grupie spowodowany jest również zaplanowaniem od dnia 1 stycznia 2019 roku podwyżek dla nauczycieli o 5,00% zgodnie z otrzymaną informacją z Ministerstwa Finansów. W następnych latach wzrost wynagrodzeń planuje się średnio o 1,50% biorąc pod uwagę stan zatrudnienia na 2018 rok, doświadczenia lat ubiegłych, co do wysokości podwyżek, stopni awansu nauczycieli, a także analizę wykonania wydatków na wynagrodzenia w latach ubiegłych.

Na wydatki związane z funkcjonowaniem organów gminy przewiduje się wzrost w 2019 roku o 8,65% w stosunku do planu na 2018 rok. Wzrost wydatków w tej grupie ma związek głównie z zaplanowaniem odpraw emerytalnych dla pracowników, którzy osiągną wiek emerytalny w 2019 roku i należne z tytułu przepracowanych lat pracy nagrody jubileuszowe.

Wydatki na zakup towarów i usług (gaz, centralne ogrzewanie, energia elektryczna, woda i kanalizacja) ustalono na poziomie przewidywanego wykonania za 2018 rok z uwzględnieniem wzrostu cen oraz na wydatki rzeczowe na podstawie zweryfikowanych kalkulacji wydatków jednostek budżetowych. W kolejnych latach wydatki bieżące z w/w tytułów planuje się o wzrost przewidziany w prognozie makroekonomicznej budżetu państwa.

Kwoty dotacji udzielonych z budżetu Gminy przyjęto na podstawie zawartych umów z jednostkami samorządu terytorialnego, jak również zaplanowano dotacje dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych na realizację zadań własnych Gminy oraz dotacje dla samorządowych instytucji kultury działających na terenie gminy w formie Gminnego Centrum Animacji Kultury w Sulbinach i Gminnej Biblioteki Publicznej w Woli Rębkowskiej oraz jej trzech filii w miejscowościach: Rębków, Ruda Talubska i Jagodne .

Wydatki na obsługę długu zaplanowano na podstawie harmonogramów spłat zaciągniętych oraz planowanych do zaciągnięcia pożyczek. Dla odsetek od zadłużenia istniejącego i planowanego do zaciągnięcia przyjęto oprocentowanie pożyczki w wysokości 2,00% w stosunku rocznym. Są to pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Wydatki majątkowe powodują zwiększenie majątku gminy. Rozbudowa infrastruktury technicznej jest jednym z najważniejszych czynników wpływających na atrakcyjność inwestycyjną gminy. Niezwykle istotne jest staranne zaplanowanie zadań inwestycyjnych, ze względu na ich wymiar finansowy i czasowy. Potrzeby inwestycyjne gminy Garwolin są bardzo duże, a działania inwestycyjne bardzo kosztowne, więc realizacja ich jest zazwyczaj rozłożona w czasie, by sprostać możliwościom budżetu. Często sfinansowanie ważniejszych inwestycji wymaga pozyskania środków zewnętrznych lub zaciągnięcia zobowiązań dłużnych. Cechą charakterystyczną wydatków inwestycyjnych jest ich znaczna zmienność w czasie. Analizując budżet gminy Garwolin zauważyć można, iż są lata ze znacznymi wydatkami inwestycyjnymi, ale jest również okres, kiedy prowadzone inwestycje są na niższym poziomie. Wydatki inwestycyjne zostały oszacowane na podstawie

Kopia z dokumentu podpisanego elektronicznie wygenerowana dnia 2018.12.28

danych dotyczących wieloletnich przedsięwzięć o charakterze majątkowym oraz zadań inwestycyjnych realizowanych w cyklu jednorocznym. W roku 2019 planuje się przeznaczyć na zadania inwestycyjne 10 498 6418,00 zł. W ramach wieloletniej prognozy finansowej uwagę zwracają zmiany w strukturze źródeł finansowania wydatków majątkowych. W początkowych latach prognozy dominuje finansowanie środkami dłużnymi. Począwszy od roku 2020 głównym źródłem finansowania inwestycji staje się nadwyżka operacyjna.

IV. PROGNOZOWANE PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU

Wielkości przychodów i rozchodów z uwzględnieniem długu Gminy przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Treść	J.m.	2016	2017	2018	2019	2020
1.	**Dochody**	zł	50 220 698,04	53 437 801,10	56 178 195,00	56 221 815,00	55 483 396,00
2.	**Wydatki**	zł	47 204 427,14	55 629 113,22	65 640 355,00	60 221 815,00	55 483 396,00
3	**Wynik budżetu**	zł	+3 016 270,90	- 2 191 312,12	-9 462 160,00	- 4 000 000,00	0
4	**Przychody**	zł	3 526 404,61	7 151 390,34	11 136 618,55	4 901 023,00	1 230 000,00
	Kredyty, pożyczki	zł	423 526,05	960 379,83	6 689 620,00	4 000 000,00	1 230 000,00
	Wolne środki	zł	1 142 687,32	1 214 548,37	1 664 928,20	901 023,00	0
	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	zł	1 960 191,24	4 976 462,14	2 782 070,35	0	0
5	**Rozchody**	zł	351 665,00	510 000,00	526 468,24	901 023,00	1 230 000,00
	Kredyty, pożyczki	zł	351 665,00	510 000,00	526 468,24	901 023,00	1 230 000,00

Jak wynika z powyższej tabeli w latach 2017-2019 planuje się deficyt budżetowy, ze względu na wyższe wydatki majątkowe. W roku 2020 przewiduje się do zaciągnięcia pożyczkę na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, natomiast od roku 2021 planuje się do realizacji nadwyżki budżetowe niezbędne do spłaty zaciągniętych zobowiązań.

Przychody budżetu Gminy w 2019 roku w kwocie 4 901 023,00 zł zostaną przeznaczone na spłatę zobowiązań z tytułu zaciągniętych w latach ubiegłych pożyczek oraz na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego i pochodzić będą z wolnych środków wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych oraz pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W latach 2018 -2030 gmina Garwolin planuje wyłącznie rozchody zmniejszające dług, czyli spłaty rat pożyczek.

Kopia z dokumentu podpisanego elektronicznie wygenerowana dnia 2018.12.28

V. PROGNOZA DŁUGU

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego gmina nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym kolejnym roku relacja łącznej kwoty przeznaczonej na obsługę zadłużenia (suma spłat rat kredytów i pożyczek, wraz z należnymi w danym roku odsetkami, wykupów papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami i dyskontem oraz potencjalne spłaty kwot wynikające z udzielonych poręczeń oraz gwarancji) do dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu. Wartość relacji w latach 2019 - 2030 oscyluje w granicach 0,52% - 3,45%. Dopuszczalny wskaźnika spłaty zobowiązań w odniesieniu do planu za III kwartały 2018 roku w latach 2019 - 2030 mieści się w przedziale 9,55% - 11,57% natomiast wskaźnik w odniesieniu do przewidywanego wykonania za rok 2018 oscyluje w graniacach 10,20% - 12,22%. Także zadłużenie gminy Garwolin oraz planowane rochody z tego tytułu w okresie objętym prognozą są na bezpiecznym poziomie.

Analizując zadłużenie gminy w latach 2016-2030, obserwujemy jego wzrost do roku 2020, w którym osiąga poziom 19,69% planowych do zrealizowania dochodów i jest najwyższe w okresie objętym prognozą. Począwszy od 2021 roku zadłużenie gminy systematycznie spada, a spłaty rat pożyczkowych pokrywane są z wygospodarowanej nadwyżki budżetowej w poszczególnych latach.

VI. WIELOLETNIE PRZEDSIĘWZIĘCIA BIEŻĄCE I MAJĄTKOWE

W 2019 roku na przedsięwzięcia objęte WPF przeznaczono kwotę 11 051 326 zł, w tym na wydatki bieżące 647 685,00 zł, a na wydatki majątkowe 10 403 641,00 zł.

Wykaz realizowanych i planowanych do realizacji przedsięwzięć wieloletnich zawiera załącznik nr 2 do uchwały. Zachowując ciągłość przedsięwzięć wieloletnich w załączniku nr 2 uwzględniono również zadania, które w latach poprzednich posiadały status przedsięwzięcia wieloletniego a okres realizacji kończy się w roku 2019. W ramach przedsięwzięć określonych w załączniku nr 2 do uchwały w sprawie WPF na lata 2019 – 2030 wykazano kwoty wynikające z realizacji zadań bieżących i inwestycyjnych finansowanych ze środków własnych oraz środków zwrotnych a także przy udziale środków europejskich.

Przewodniczący Rady Gminy Garwolin
Bernard Makulec

Kopia z dokumentu podpisanego elektronicznie wygenerowana dnia 2018.12.28